

HCMUTE

TRƯỜNG ĐẠI HỌC
SƯ PHẠM KỸ THUẬT TP. HỒ CHÍ MINH
HCMC University of Technology and Education

CHƯƠNG 1

KHÁI QUÁT SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KHOA HỌC XÃ HỘI

GV: GVC.TS Nguyễn Thị Như Thúy

Email: ntnthuy@hcmute.edu.vn

Điện thoại: 0904932816

Cố vấn chuyên môn

*PGS.TS Nguyễn Thị Hồng Xoan
(Trưởng Khoa XHH, trường Đại học KH&NV,
ĐH Quốc gia TP HCM)*

XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

MỤC TIÊU BÀI HỌC

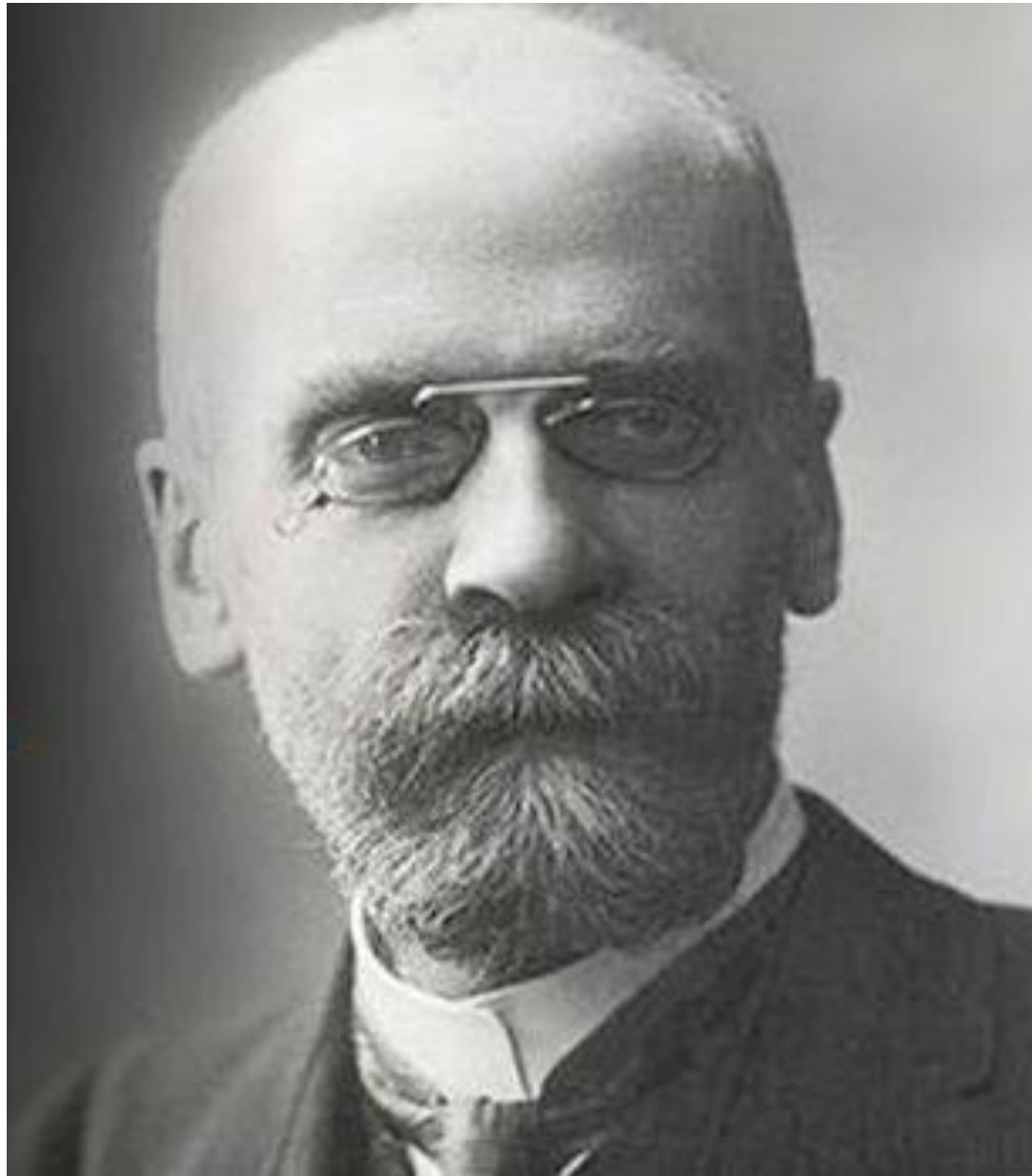
- Trình bày các luận điểm chính trong quan điểm xã hội học Emile Durkheim
- Ứng dụng các khái niệm, quan điểm và phương pháp xã hội học của Emile Durkheim phân tích các vấn đề từ thực tiễn xã hội.

NỘI DUNG BÀI HỌC

- Sơ lược tiểu sử của Emile Durkheim
- Bối cảnh ra đời xã hội học Emile Durkheim.
- Khái niệm, quan niệm của xã hội học Emile Durkheim
- Phương pháp luận nghiên cứu xã hội học của Emile Durkheim

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ EMILE DURKHEIM

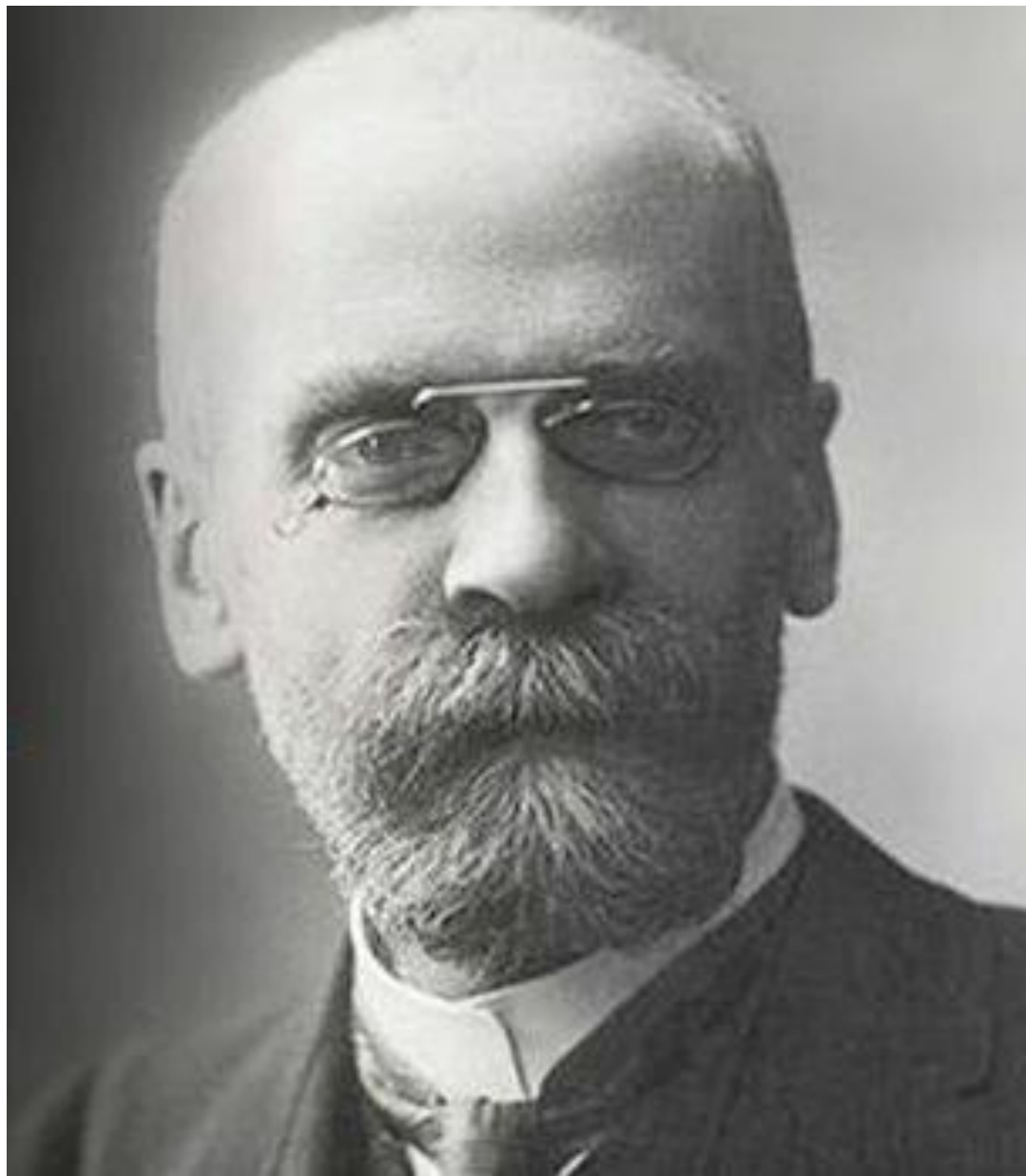

EMILE DURKHEIM
(1858 - 1917)

- ❑ Emile Durkheim, nhà xã hội học Pháp nổi tiếng. Ông là người đặt nền móng xây dựng chủ nghĩa chức năng và chủ nghĩa cấu trúc trong xã hội học hiện đại.
- ❑ Sinh năm 1858 ở Epinal, nước Pháp, trong một gia đình Do Thái, mất năm 1917
- ❑ Durkheim đã được nhận vào trường Ecole Normale ở Paris năm 1879, và hoàn thành luận án tiến sĩ “Nghiên cứu về tổ chức của các xã hội tiên tiến”

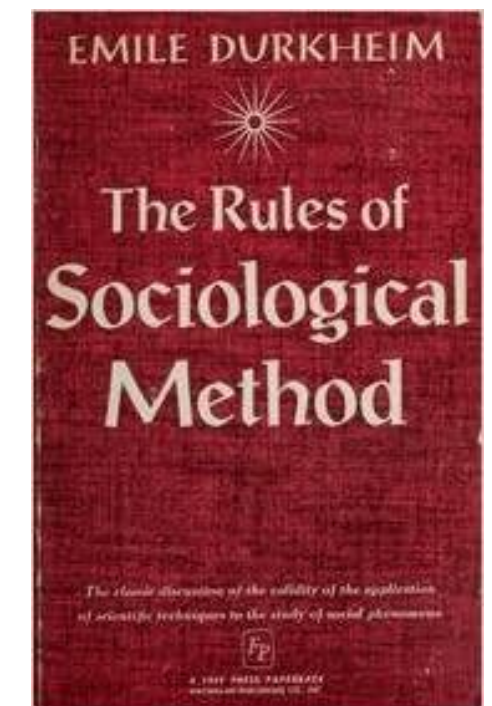
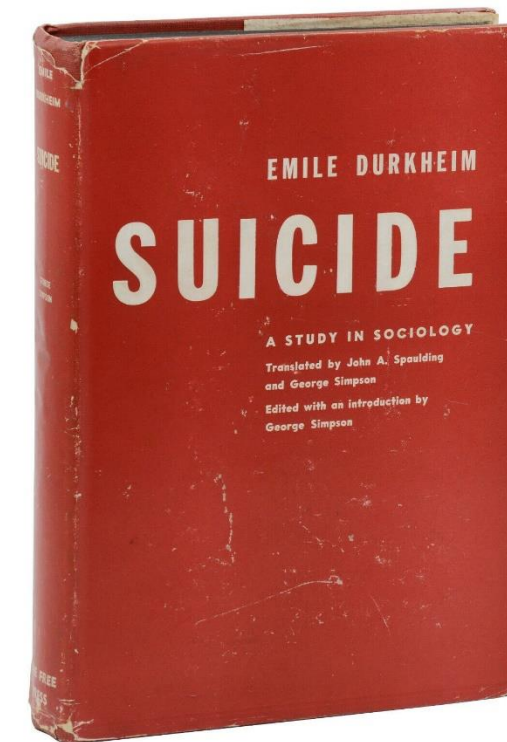
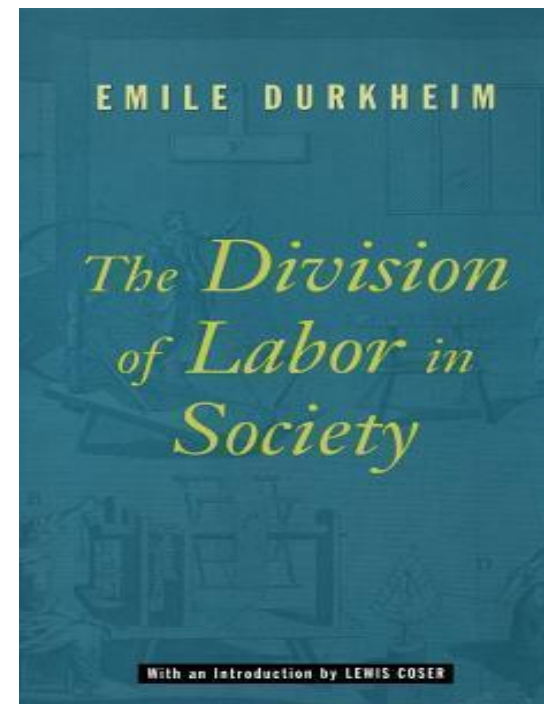
BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ EMILE DURKHEIM

EMILE DURKHEIM
(1858 - 1917)

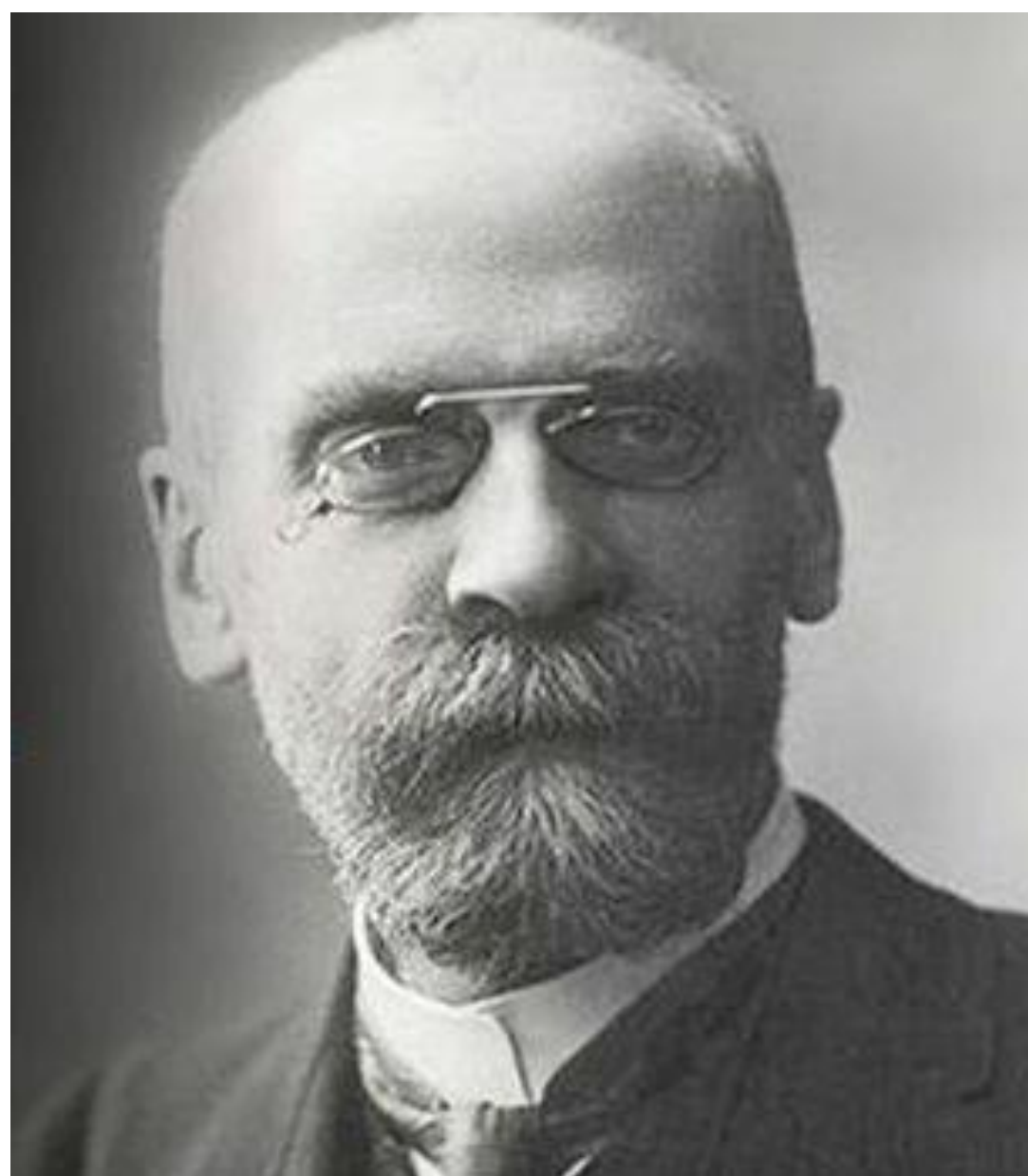
❑ Ông hoàn thành và công bố những công trình xã hội học đồ sộ như:

- Phân công lao động xã hội (1893 – luận án Tiến sĩ).
- Các quy tắc của phương pháp Xã hội học (1895)
- Tự tử (1897)

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ EMILE DURKHEIM

EMILE DURKHEIM
(1858 - 1917)

□ Năm 1902 Emile Durkheim chuyển sang giảng dạy tại trường Đại học tổng hợp Sorbone

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

BỐI CẢNH HÌNH THÀNH NÊN XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

Xã hội Pháp thế kỷ XIX trải qua những biến đổi sâu sắc

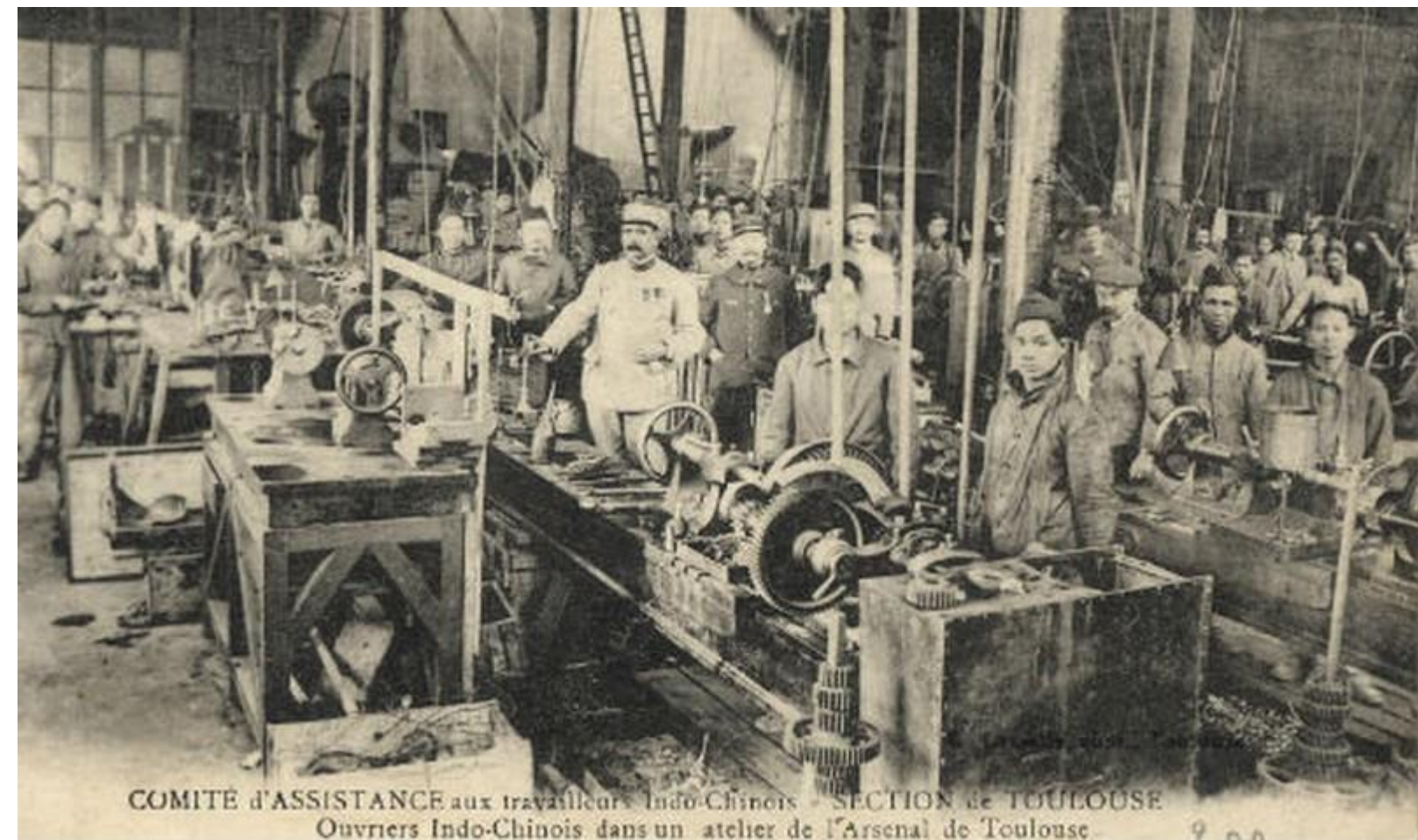

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

BỐI CẢNH HÌNH THÀNH NÊN XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

Công nghiệp hóa nước pháp diễn ra mạnh mẽ kéo theo sự tích tụ dân cư vào các thành phố lớn

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

BỐI CẢNH HÌNH THÀNH NÊN XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

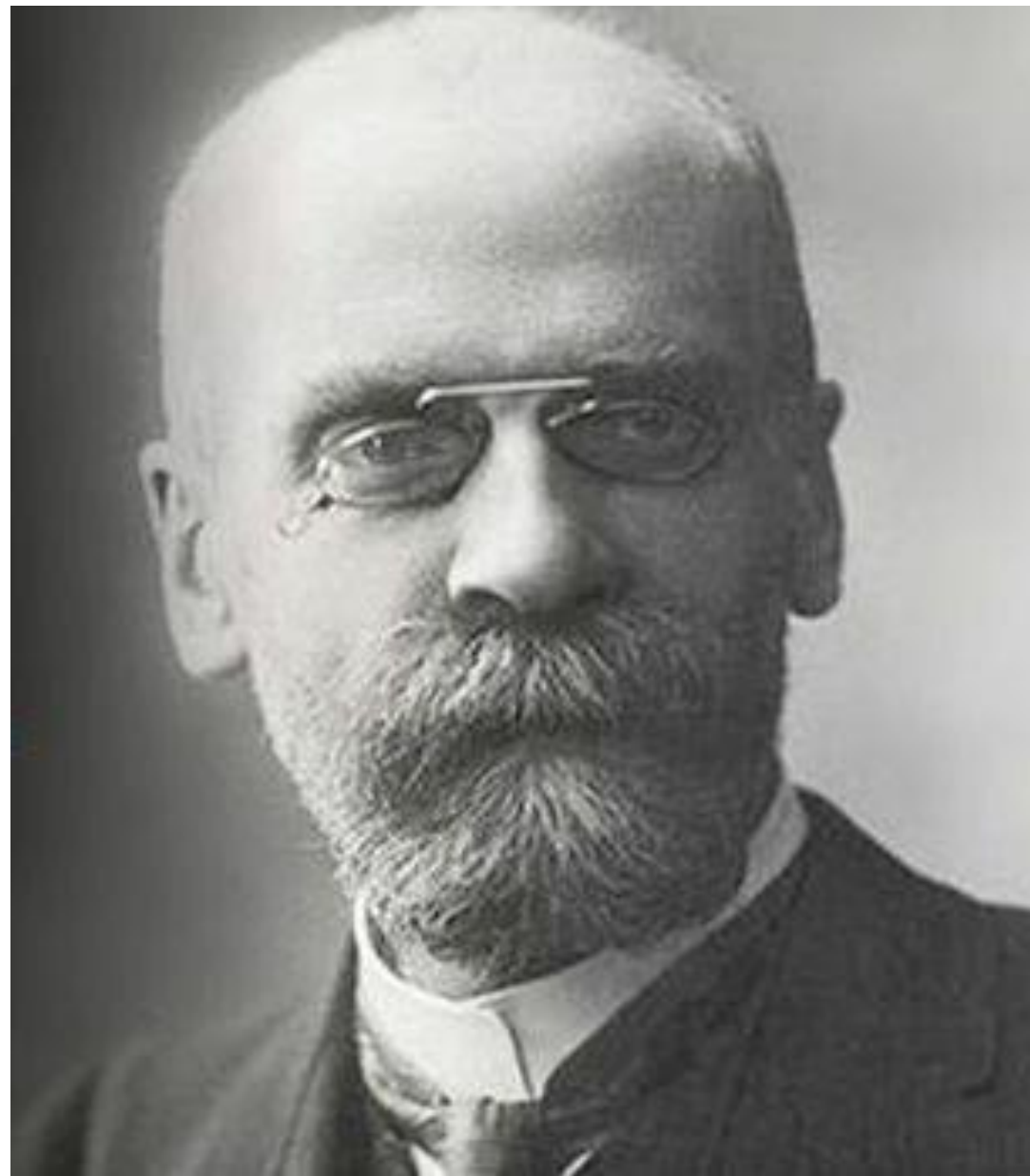

Lối sống cạnh tranh, vị lợi làm căng thẳng mối quan hệ giữa các tầng lớp, các nhóm xã hội, đặc biệt là mâu thuẫn đối kháng giữa giai cấp vô sản và tư sản.

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

BỐI CẢNH HÌNH THÀNH NÊN XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

EMILE DURKHEIM
(1858 - 1917)

➔ Xã hội học Emile Durkheim đã ra đời trong bối cảnh xã hội Pháp có nhiều xáo trộn và biến đổi to lớn.

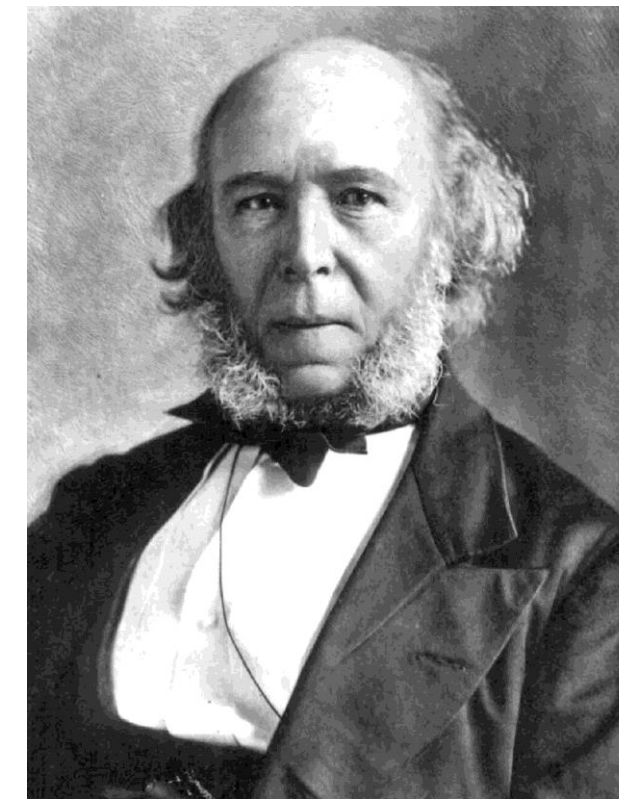
👉 Emile Durkheim chịu ảnh hưởng của các nhà tư tưởng Châu Âu.

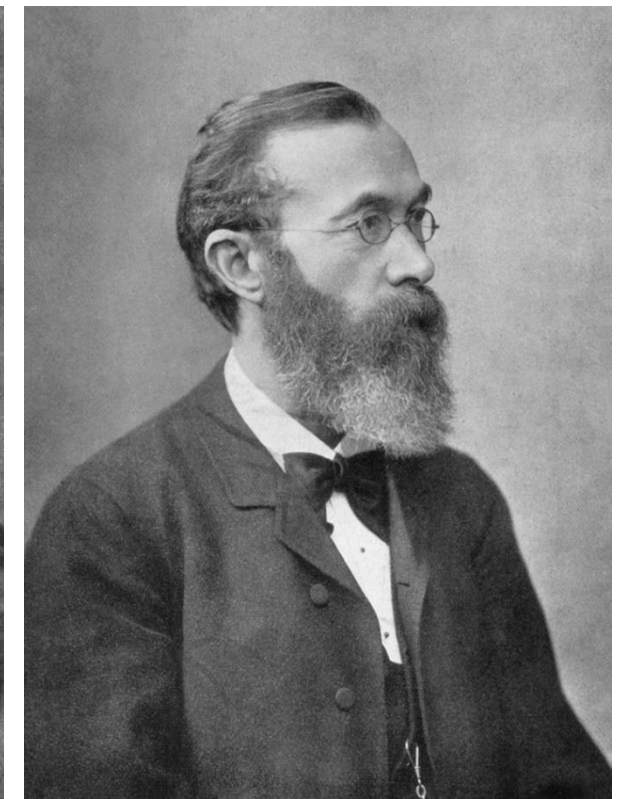
Henri de Saint – Simon

Auguste Comte

Herbert Spencer

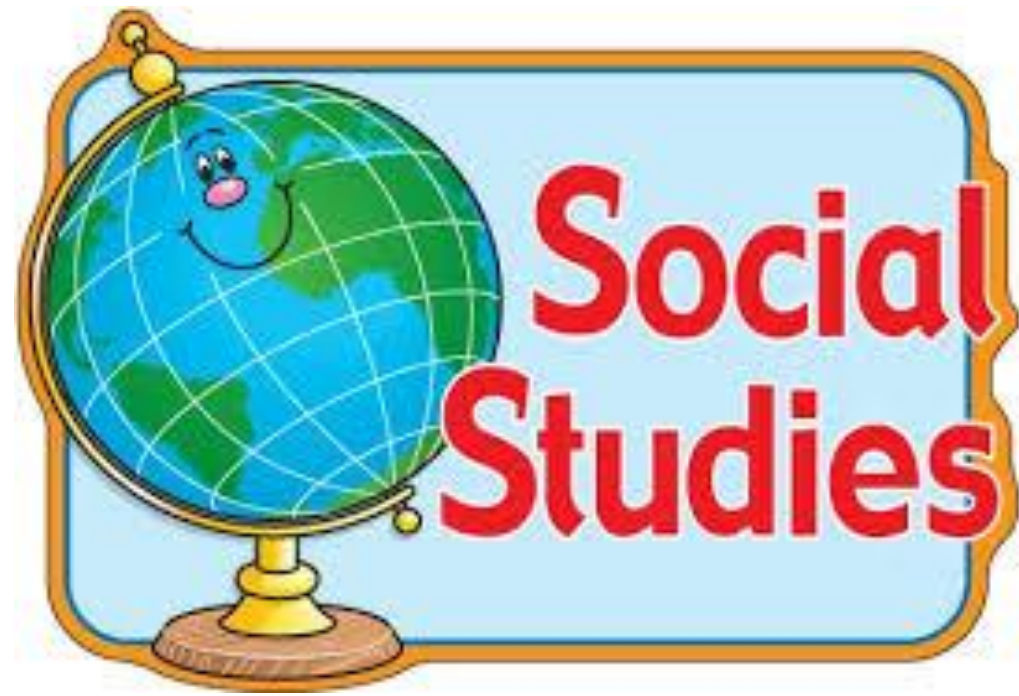
Wilhelm Wundt

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

KHÁI NIỆM

Xã hội học là khoa học nghiên cứu các sự kiện xã hội. Xã hội học sử dụng các phương pháp thực chứng (quan sát) để nghiên cứu, giải thích nguyên nhân và chức năng của các sự kiện xã hội.

QUAN NIỆM

Đối tượng nghiên cứu của xã hội học như là sự vật thì xã hội học mới thực sự tách ra khỏi triết học, mới thoát khỏi chủ nghĩa giáo điều, kinh viện để trở thành một khoa học cụ thể, mới có thể vận dụng các phương pháp khoa học để nghiên cứu xã hội.

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

1

Xã hội tồn tại bên ngoài cá nhân và có trước cá nhân

2

Xoay quanh vấn đề mối quan hệ giữa con người và xã hội.

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

2

Xoay quanh vấn đề mối quan hệ giữa con người và xã hội.

Tiếp cận vĩ mô trong nghiên cứu xã hội với tư cách là một chỉnh thể

Durkheim phân tích các quá trình vô mô làm nền tảng của trật tự xã hội.

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

1

Xã hội tồn tại bên ngoài cá nhân và có trước cá nhân

2

Xoay quanh vấn đề mối quan hệ giữa con người và xã hội.

3

Xã hội học là khoa học nghiên cứu các sự kiện xã hội

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

3

Xã hội học là khoa học nghiên cứu các sự kiện xã hội

Các sự kiện xã hội vật chất

Các sự kiện xã hội phi vật chất

Các sự kiện xã hội có 3 đặc trưng:

Sự kiện xã hội phải là những gì ở bên ngoài cá nhân, tức là tồn tại khách quan bên ngoài cá nhân.

Các sự kiện xã hội bao giờ cũng là chung đối với nhiều cá nhân.

Sự kiện xã hội bao giờ cũng có sức mạnh kiểm soát, hạn chế, cưỡng chế hành động và hành vi cá nhân.

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

1

Xã hội tồn tại bên ngoài cá nhân và có trước cá nhân

2

Xoay quanh vấn đề mối quan hệ giữa con người và xã hội.

3

Xã hội học là khoa học nghiên cứu các sự kiện xã hội

4

Xã hội học Emile Durkheim bao gồm các hệ thống khác

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

4

Xã hội học Emile Durkheim bao gồm các hệ thống khác

Đoàn kết xã hội

Ý thức tập thể

Cơ cấu học xã hội

Đoàn kết hữu cơ

Đoàn kết cơ học

Biến đổi xã hội

Chức năng xã hội

Dị biệt xã hội (còn gọi là bệnh lý học xã hội,...)

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

4

Xã hội học Emile Durkheim bao gồm các hệ thống khác

Đoàn kết xã hội

Ý thức tập thể

Cơ cấu học xã hội

Đoàn kết hữu cơ

Đoàn kết cơ học

Biến đổi xã hội

Chức năng xã hội

Dị biệt xã hội (còn gọi là bệnh lý học xã hội,...)

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

4

Xã hội học Emile Durkheim bao gồm các hệ thống khác

Đoàn kết xã hội

Khái niệm đoàn kết xã hội của Durkheim có nội dung gần giống với khái niệm hội nhập xã hội đang được sử dụng hiện nay. Emile Durkheim dùng khái niệm đoàn kết xã hội để chỉ các mối quan hệ giữa cá nhân và xã hội, giữa các cá nhân với nhau, giữa cá nhân với nhóm xã hội.

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

4

Xã hội học Emile Durkheim bao gồm các hệ thống khác

Đoàn kết hữu cơ

Đoàn kết hữu cơ là kiểu đoàn kết xã hội dựa trên sự phong phú, đa dạng của các mối liên hệ, tương tác giữa các cá nhân và các bộ phận cấu thành nên xã hội.

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

4

Xã hội học Emile Durkheim bao gồm các hệ thống khác

Đoàn kết cơ học

Đoàn kết cơ học là kiểu đoàn kết xã hội dựa trên sự thuần nhất, đơn điệu của các giá trị và niềm tin. Sức mạnh của ý thức tập thể có khả năng chi phối và điều chỉnh suy nghĩ, tình cảm và hành động của các cá nhân.

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

1

Xã hội tồn tại bên ngoài cá nhân và có trước cá nhân

2

Xoay quanh vấn đề mối quan hệ giữa con người và xã hội.

3

Xã hội học là khoa học nghiên cứu các sự kiện xã hội

4

Xã hội học Emile Durkheim bao gồm các hệ thống khác

5

Quan niệm về niệm tự tử

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KHÁI NIỆM, QUAN NIỆM VỀ XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

QUAN NIỆM

5

Quan niệm về niệm tự tử

Là cái chết do kết quả trực tiếp hoặc gián tiếp từ hoạt động tích cực hay tiêu cực của cá nhân chống lại chính bản thân mình mà cá nhân đó biết là hành động đó sẽ tạo ra kết cục như vậy.

Ông coi nó là một áp lực xã hội chứ không phải là một bệnh lý tâm thần.

Tự tử có bốn loại:

Tự tử vị tha

Tự tử phi chuẩn mực

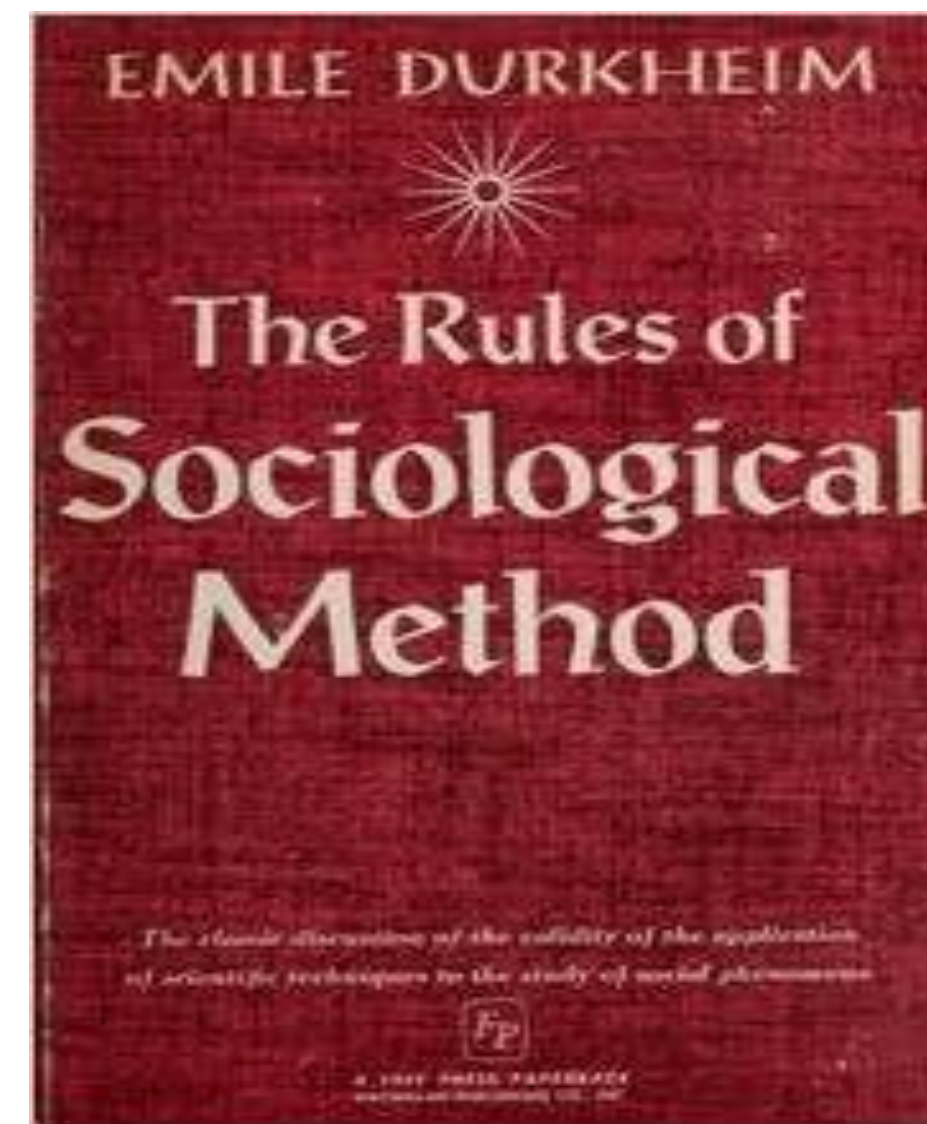
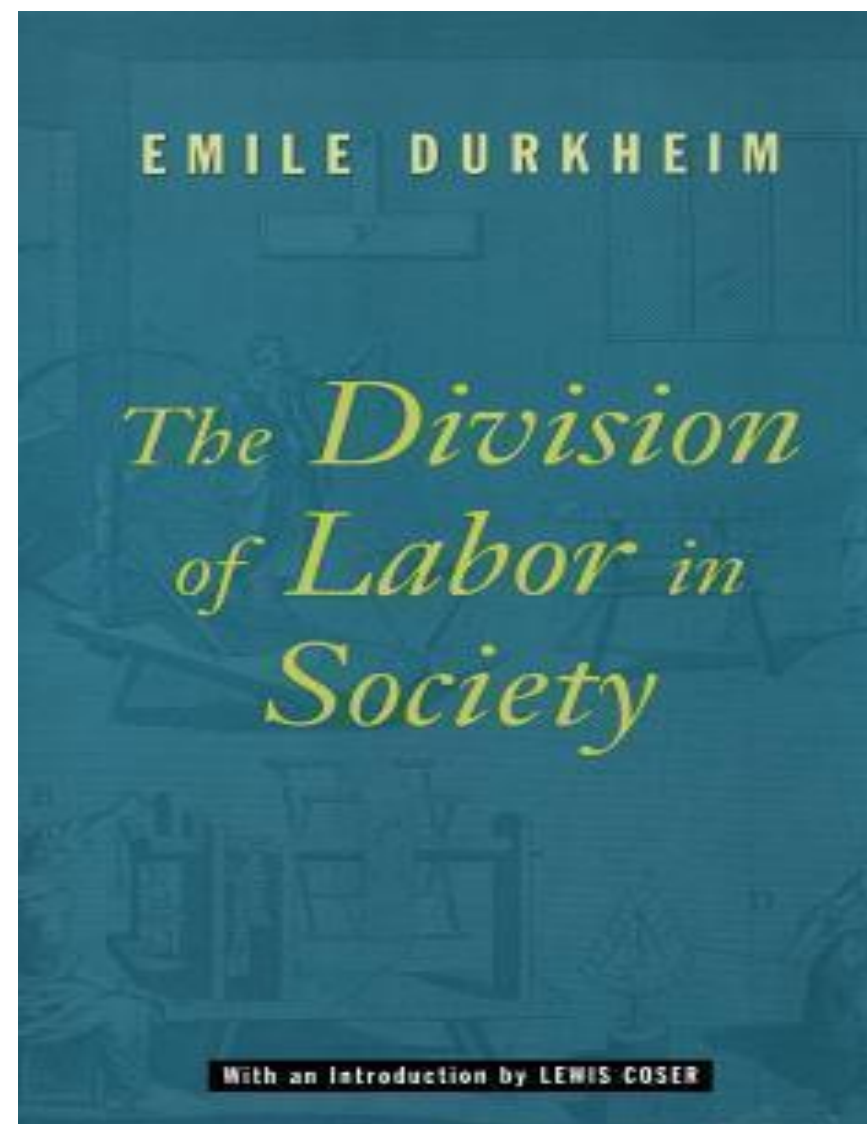
Tự tử vị kỷ

Tự tử cuồng tín

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

PHƯƠNG PHÁP LUẬN NGHIÊN CỨU XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

Emile Durkheim phát triển các ý tưởng quan trọng của phương pháp luận xã hội trong cuốn “***Phân công lao động xã hội***”. Sau đó, ông đã trình bày một cách hệ thống các quan điểm của mình trong công trình nổi tiếng “***Các quy tắc của phương pháp xã hội học***”

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

PHƯƠNG PHÁP LUẬN NGHIÊN CỨU XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

CỤ THỂ

- ✍️ Nhà xã hội học phải loại bỏ các thành kiến của cá nhân, phải xác định rõ hiện tượng cứu, phải tìm ra các chỉ báo thực nghiệm của hiện tượng nghiên cứu.
- ✍️ Đòi hỏi nhà nghiên cứu xã hội học phải phân biệt được cái chuẩn mực, cái “ ***bình thường*** ” với cái dị biệt, cái “ ***không bình thường*** ”
- ✍️ Phân loại các xã hội để hiểu tiến trình phát triển xã hội.
- ✍️ Ta cần phân biệt nguyên nhân “hiệu quả”, tức là nguyên nhân gây ra hiện tượng với chức năng mà hiện tượng thực hiện

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

PHƯƠNG PHÁP LUẬN NGHIÊN CỨU XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

CỤ THỂ

Ta cần phân biệt nguyên nhân “hiệu quả”, tức là nguyên nhân gây ra hiện tượng với chức năng mà hiện tượng thực hiện

1

Chỉ ra điều kiện, yếu tố và nguyên nhân gây hiện tượng xã hội

2

phân tích chức năng, hệ quả của hiện tượng xã hội đối với cả hệ thống xã hội, bối cảnh xã hội mà hiện tượng đó xảy ra

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

PHƯƠNG PHÁP LUẬN NGHIÊN CỨU XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM

CỤ THỂ

Quy tắc chứng minh xã hội học

1

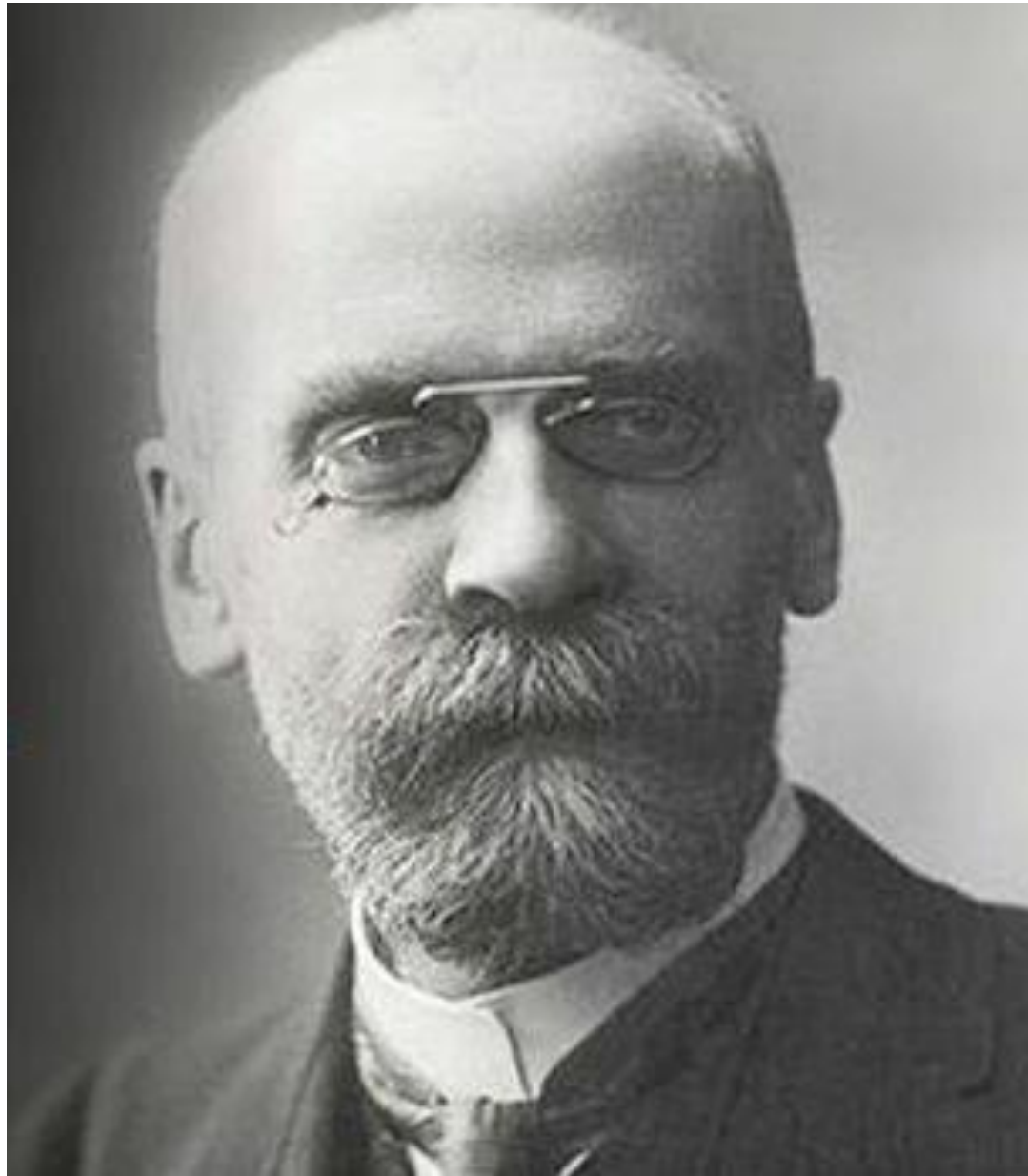
Đòi hỏi phải so sánh hay hai nhiều hơn các xã hội để xem xét có hay không sự khác biệt

2

Có thể áp dụng quy tắc chứng minh “biến thiên tương quan”

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

KẾT LUẬN

EMILE DURKHEIM
(1858 - 1917)

- ☐ Sơ lược tiểu sử của Emile Durkheim
- ☐ Bối cảnh ra đời xã hội học Emile Durkheim.
- ☐ Khái niệm, quan niệm của xã hội học Emile Durkheim
- ☐ Phương pháp luận nghiên cứu xã hội học của Emile Durkheim

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Ai là người đặt nền móng xây dựng chủ nghĩa chức năng và chủ nghĩa cấu trúc trong xã hội học hiện đại?

A

K. Marx

B

H.Spencer

C

A.Comte

D

E. Durkheim

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Ai là người đặt nền móng xây dựng chủ nghĩa chức năng và chủ nghĩa cấu trúc trong xã hội học hiện đại?

A

K. Marx

B

H.Spencer

C

A.Comte

D

E. Durkheim

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Emile Durkheim mất vào năm nào?

A

1858

B

1859

C

1917

D

1918

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Emile Durkheim mất vào năm nào?

A

1858

B

1859

C

1917

D

1918

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Theo Emile Durkheim, khái niệm sự kiện xã hội được hiểu theo hai nghĩa nào?

A

Các sự kiện xã hội vật chất và Các sự kiện xã hội phi vật chất

B

Tiếp cận vĩ mô trong nghiên cứu xã hội với tư cách là một chỉnh thể và Durkheim phân tích các quá trình vô mô làm nền tảng của trật tự xã hội.

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Theo Emile Durkheim, khái niệm sự kiện xã hội được hiểu theo hai nghĩa nào?

A

Các sự kiện xã hội vật chất và Các sự kiện xã hội phi vật chất

B

Tiếp cận vĩ mô trong nghiên cứu xã hội với tư cách là một chỉnh thể và Durkheim phân tích các quá trình vô mô làm nền tảng của trật tự xã hội.

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Trong phương pháp luận nghiên cứu xã hội học của Emile Durkheim có mấy nguyên tắc?

A

2 nguyên tắc

B

3 nguyên tắc

C

4 nguyên tắc

D

5 nguyên tắc

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Trong phương pháp luận nghiên cứu xã hội học của Emile Durkheim có mấy nguyên tắc?

A

2 nguyên tắc

B

3 nguyên tắc

C

4 nguyên tắc

D

5 nguyên tắc

TÀI LIỆU HỌC TẬP VÀ THAM KHẢO

- ❖ **File slide bài giảng PDF**
- ❖ **File hệ thống ngân hàng câu hỏi, đề tài tiểu luận file pdf**
- ❖ **Giáo trình: Nhập môn xã hội học**
- ❖ **Đề cương chi tiết file pdf**
- ❖ **Video bài giảng**

BÀI 5: XÃ HỘI HỌC EMILE DURKHEIM (1858 - 1917)

PHẦN GIỚI THIỆU MÔN HỌC ĐẾN ĐÂY LÀ KẾT THÚC

**CHÚC CÁC BẠN CÓ MỘT KHÓA HỌC THÚ VỊ VÀ HỌC HỎI
ĐƯỢC NHIỀU KIẾN THỨC BỔ ÍCH, HẸN GẶP LẠI CÁC BẠN
TRONG BÀI HỌC TIẾP THEO**